

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Prawa Podstawowe](#) > [Belgium](#)

Sądy krajowe i inne organy pozasądowe

Autor treści:

Belgia

Belgia

[Sądy wyższej i niższej instancji](#)

[Instytucjonalni rzecznicy praw obywatelskich](#)

[Wyspecjalizowane instytucje ds. praw człowieka](#)

[Inne](#)

Sądy wyższej i niższej instancji

Wszelkiego rodzaju spory dotyczące korzystania z praw, w tym z praw podstawowych, a także ich wykonywania, mogą zostać skierowane do rozstrzygnięcia przez belgijski sąd. Postępowanie mogą wszcząć osoby fizyczne lub organy.

Właściwość sądu zależy od charakteru i powagi przestępstwa lub od statusu stron (przedsiębiorca, dziennikarz, itp.).

Trybunał Konstytucyjny orzeka, czy ustawy, dekrety (*décrets*) i rozporządzenia (*ordonnances*) są zgodne z następującymi artykułami konstytucji:

- tytuł II „Belgowie i ich prawa” (art. 8-32);
- art. 170 i art. 172 (zgodność podatków z prawem i zasadą równego opodatkowania);
- art. 191 (ochrona cudzoziemców).

Informacje na temat organizacji sądów i ich właściwości znajdują się na stronach portalu dotyczących:

- [systemów wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich – Belgia](#)
- [właściwości sądów powszechnych – Belgia](#)
- [sądów szczególnych – Belgia](#) (Rada Państwa i Trybunał Konstytucyjny)

Powiązane strony:

- [Federalna Służba Publiczna Wymiaru Sprawiedliwości](#)
- [Portal organów sądownictwa](#) (adresy i orzecznictwo sądów wyższej i niższej instancji)
- [Portal państwowy Belgii](#)

Instytucjonalni rzecznicy praw obywatelskich

Instytucjonalni rzecznicy praw obywatelskich są niezależnymi organami kontroli powołanymi przez zgromadzenia parlamentarne (na szczeblu federalnym lub regionalnym) w celu rozpatrywania składanych przez obywateli skarg na czynności podejmowane przez organy administracji lub sposób ich działania. W ramach tego ogólnego zakresu obowiązków rzecznicy mają obowiązek rozpatrywania skarg dotyczących bezpośrednio lub pośrednio praw człowieka. Rzecznicy sprawdzają, czy organy administracji wykonują swoje czynności z poszanowaniem instrumentów ochrony praw człowieka i zasad dobrej praktyki administracyjnej.

Rzeczników tych nie należy mylić z organizacjami zajmującymi się prywatną mediacją w ramach postępowania

cywilnego lub karnego.

Do rzeczników może się zwrócić każdy, kto chce złożyć skargę na organ administracji. Ich interwencja jest bezpłatna. Dysponują oni szerokimi uprawnieniami do prowadzenia postępowań.

Rzecznicy starają się rozstrzygać skargi we współpracy z organem administracji, którego dotyczy sprawa, i przedstawiają właściwemu organowi zalecenia dotyczące rozwiązania problemu. Rzecznicy publikują sprawozdania ze swojej działalności.

Właściwość rzecznika w danej sprawie zależy od organu administracji, którego dotyczy sprawa.

W przypadku spraw na szczeblu federalnym należy skontaktować się z [Federalnym Rzecznikiem Praw Obywatelskich](#) (Médiateur fédéral).

W sprawach wchodzących w zakres kompetencji regionów i gmin należy skontaktować się z następującymi organami:

- [Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich Walonii](#) (Service du médiateur de la Région wallonne)
- [Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich Społeczności Francuskiej](#) (Service du médiateur de la Communauté française)
- [Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich Flandrii](#) (Vlaamse Ombudsdienst)
- [Rzecznik Praw Obywatelskich Społeczności Niemieckojęzycznej](#) (Ombudsman für die Deutschsprachige Gemeinschaft)

Istnieją również wyspecjalizowani rzecznicy praw dziecka:

- [Przedstawiciel Generalny ds. Praw Dziecka dla Społeczności Francuskiej](#) (Délégué général aux droits de l'enfant de la Communauté française);
- [Flamandzka Komisja Praw Dziecka](#) (Vlaamse Kinderrechtenkommissariat)

Wyspecjalizowane instytucje ds. praw człowieka

• Organy ds. równości

Centrum ds. Równości Szans i Przeciwdziałania Rasizmowi

Zadania [Centrum ds. Równości Szans i Przeciwdziałania Rasizmowi](#) (Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme) obejmują w szczególności wspieranie równych szans i walkę z wszelkimi formami dyskryminacji, wykluczenia, ograniczeń lub preferencji ze względu na: obywatelstwo, tzw. rasę, kolor skóry, pochodzenie, narodowość bądź przynależność etniczną, orientację seksualną, stan cywilny, urodzenie, stan majątkowy, wiek, przekonania religijne lub światopogląd, obecny i przyszły stan zdrowia, niepełnosprawność, przekonania polityczne, cechy fizyczne lub genetyczne bądź pochodzenie społeczne.

Do Centrum może zwrócić się:

- każdy, kto chce zadać pytanie lub uzyskać opinię w sprawie dyskryminacji, rasizmu, pobytu lub praw podstawowych cudzoziemców;
- każdy, kto padł ofiarą dyskryminacji lub rasizmu bądź był świadkiem takich aktów;

Służba pierwszego kontaktu Centrum udziela wstępnej odpowiedzi i w razie potrzeby gromadzi dodatkowe informacje w celu podjęcia dalszych działań.

Jeżeli do rozpatrzenia wniosku konieczne jest przeprowadzenie analizy lub bardziej dogłębnych badań bądź skontaktowanie się z osobą trzecią, akta sprawy są przekazywane jednemu z ekspertów służby specjalistycznej Centrum.

Jeżeli z analizy wyniknie, że Centrum nie jest właściwe do rozpatrzenia skargi, zawiadamia się o tym zainteresowaną stronę i w miarę możliwości kieruje ją do innej służby lub osoby, która będzie w stanie rozpatrzyć wniosek (organ administracji, instytucja prywatna lub publiczna specjalizujące się w świadczeniu podstawowej

lub wyspecjalizowanej pomocy, policja lub adwokat).

Z Centrum można kontaktować się bezpośrednio. Na jego stronie internetowej znajdują się również [adresy różnych stowarzyszeń i instytucji dysponujących fachową wiedzą lub działających na szczeblu lokalnym](#), z którymi Centrum podpisało umowy o współpracy i z którymi także można się skontaktować w celu uzyskania pomocy w kwestiach związanych z dyskryminacją.

Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme (Centrum ds. Równości Szans i Przeciwdziałania Rasizmowi) 138 rue Royale 1000 Bruksela Tel.: (+32) 800.12.800 – (bezpłatna infolinia) (+32) 2. 212 30 00
Powiązane strony:

[Centrum ds. Równości Szans i Przeciwdziałania Rasizmowi](#)

Instytut ds. Równouprawnienia Płci

[Instytut ds. Równouprawnienia Płci](#) (L'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes, IEFH) jest niezależnym organem publicznym propagującym równouprawnienie płci oraz zajmującym się przeciwdziałaniem dyskryminacji ze względu na płeć.

Instytut może udzielić pomocy prawnej i wszcząć postępowanie sądowe w sprawach dotyczących dyskryminacji ze względu na płeć oraz dyskryminacji transseksualistów.

Z Instytutem można się skontaktować za pomocą [internetowego formularza](#) lub pod następującym adresem:

Institut pour l'égalité des femmes et des hommes (Instytut ds. Równouprawnienia Płci) 1 Rue Ernest Blerot 1070 Bruksela Tel.: (+32) 800.12.800 – (bezpłatna infolinia) (+32) 2.233.42.65 Faks: (+32) 2.233.40.32 E-mail: egalite.hommesfemmes@iefh.belgique.be
Powiązane strony:

[Instytut ds. Równouprawnienia Płci](#)

• Komisja ds. Ochrony Prywatności (CPVP)

Komisja ds. Ochrony Prywatności (La Commission de la protection de la vie privée) jest niezależnym komitetem utworzonym przy Izbie Reprezentantów. Została ona utworzona w następstwie przyjęcia ustawy o prywatności z dnia 8 grudnia 1992 r. Nie podlega ona Ministrowi Sprawiedliwości.

CPVP jest niezależnym organem kontroli odpowiedzialnym za dbałość o ochronę prywatności w kontekście przetwarzania danych osobowych.

Zadania Komisji ds. Ochrony Prywatności można podzielić na pięć głównych obszarów: świadczenie pomocy, funkcje informacyjne, rozpatrywanie skarg, wydawanie opinii oraz zaleceń i wreszcie realizowanie polityki w zakresie zgodności z przepisami.

- Świadczenie pomocy: ten obszar działalności jest ściśle związany z funkcją informacyjną. W ramach świadczonej pomocy CPVP kontaktuje się z różnymi podmiotami: organami publicznymi, sektorem prywatnym, obywatelami, administratorami danych (niezależnie od tego czy są nimi osoby fizyczne czy osoby prawne).

W tym obszarze do zadań CPVP należy: przekazywanie informacji, o które zwróciła się osoba fizyczna – niezależnie od tego, czy jest to osoba, której dotyczy przetwarzanie danych czy administrator danych, wykonywanie prawa dostępu do danych i prawa do poprawienia danych, przetwarzanie oświadczeń, prowadzenie na bieżąco rejestru publicznego, zwolnienie z obowiązku złożenia informacji w związku z rozpatrywaniem skarg, przekazanie informacji osobom fizycznym lub administratorom danych, opracowanie rocznego sprawozdania dla Parlamentu.

Komisja ds. Ochrony Prywatności udziela pomocy zarówno organom administracji, jak i administratorom danych, w odpowiedzi na wniosek o wcześniejsze nieformalne konsultacje, które pozwolą uwzględnić wymogi ustawy o prywatności, poczynwszy od fazy opracowywania projektów. Komisja ds. Ochrony Prywatności pomaga również

osobom, których dane są przetwarzane, w egzekwowaniu ich praw, w szczególności informując je o przysługujących im prawach i kolejnych etapach postępowania. W ramach międzynarodowej wymiany danych Komisja ds. Ochrony Prywatności wspiera organy prowadzące działalność transgraniczną. Na tym poziomie, podobnie jak na szczeblu krajowym, Komisja ds. Ochrony Prywatności wspiera osoby, których dane są przetwarzane i włączane do transgranicznych przepływów danych.

- Funkcje informacyjne: Komisja ds. Ochrony Prywatności dostarcza informacje zarówno organom, jak i administratorom danych i osobom, których dane dotyczą.

W ramach tego obszaru działalności mieszczą się też następujące czynności: sporządzanie sprawozdania rocznego dla parlamentu i opracowanie planu zarządzania, sporządzenie regulaminu wewnętrznego, prowadzenie rejestru publicznego i ogólnie pojęte informowanie społeczeństwa (poprzez stronę internetową, konferencje, odpowiedzi na zapytania klientów, podnoszenie świadomości, itp.). Należy także podkreślić, że działalność CPVP w tych różnych obszarach nie ogranicza się koniecznie do terytorium jednego państwa. Działania te mają często wymiar międzynarodowy i Komisja ds. Ochrony Prywatności odgrywa znaczną rolę w informowaniu i podnoszeniu świadomości na arenie międzynarodowej.

- Rozpatrywanie skarg: Komisja ds. Ochrony Prywatności występuje w roli rzecznika praw obywatelskich w odniesieniu do skarg składanych przez osoby, których dane dotyczą.

W przypadku nieprzestrzegania praw obywatela, którego dane podlegają przetwarzaniu, przez administratora tych danych, Komisja podejmuje interwencję na rzecz poszanowania wspomnianych praw na wniosek zainteresowanego (prawo sprzeciwu, prawo do poprawiania danych, pośredni dostęp itp.). W tym celu CPCP wykorzystuje środki, którymi dysponuje (zgłoszenie sprawy do prokuratury, wytoczenie powództwa przed sądem cywilnym itp.). W przypadku przestępstw międzynarodowych odnoszących się do ochrony danych Komisja ds. Ochrony Prywatności udziela pomocy w międzynarodowych dochodzeniach lub śledztwach mających na celu wprowadzenie odpowiednich rozwiązań, które wymagają zaangażowania wszystkich zainteresowanych organów ochrony danych.

- Wydawanie opinii: Komisja ds. Ochrony Prywatności wydaje opinie dotyczące regulacji i standardów.

Działalność Komisji w tym zakresie jest przede wszystkim ukierunkowana na właściwe organy: wydaje ona opinie i zalecenia dotyczące projektów legislacyjnych odnoszących się do różnych aspektów prywatności. Poprzez uczestnictwo w pracach krajowych i międzynarodowych grup roboczych (np. Grupy Roboczej Art. 29, grupy berlińskiej, konferencji rzeczników lub innych organów kontroli w dziedzinie ochrony prywatności itp.) oraz poprzez kontakty z analogicznymi organizacjami za granicą, Komisja ds. Ochrony Prywatności uczestniczy w procesie decyzyjnym dotyczącym ochrony prywatności.

- Polityka w zakresie zgodności z przepisami: Komisja ds. Ochrony Prywatności stoi na straży egzekwowania prawa w odniesieniu do ochrony danych osobowych.

Kompetencje Komisji ds. Ochrony Prywatności w zakresie zezwoleń obejmują wydawanie podmiotom z jakiegokolwiek sektora, działającym w charakterze administratorów danych, zezwoleń na przetwarzanie i pozyskiwanie danych osobowych. Komisja przeprowadza również w odniesieniu do tych organów kontrole i inspekcje, wydaje zalecenia i dokonuje oceny zastosowanych środków bezpieczeństwa.

Wszelkie wnioski o udzielenie informacji, pomocy oraz wszelkie skargi można kierować do Komisji ds. Ochrony Prywatności bezpośrednio pocztą, telefonicznie lub drogą elektroniczną. Dane kontaktowe:

Commission de la protection de la vie privée (Komisja ds. Ochrony Prywatności)

Rue de la Presse 35/1 1000 Bruksela Tel.: (+32) 2 274 48 00 Faks: (+32) 2 274 48 35

commission@privacycommission.be

Biura Komisji ds. Ochrony Prywatności są czynne we wszystkie dni robocze, po wcześniejszym umówieniu się na spotkanie. Aby uzyskać wstępną pomoc można skorzystać z numeru +32 (0)2 274 48 79 lub wypełnić [formularz kontaktowy w internecie](#).

Powiązane strony:

[Komisja ds. Ochrony Prywatności](#)

• Inne organy ds. równości

Komisje nadzoru penitencjarnego

Komisje nadzoru penitencjarnego (*commissions de surveillance des établissements pénitentiaires*) sprawują zewnętrzny nadzór nad sposobem traktowania osadzonych. Przekazują one skargi osadzonych do dyrekcji zakładów karnych lub Ministra Sprawiedliwości w celu znalezienia rozwiązania problemu.

Przy każdym zakładzie karnym działa komisja nadzoru penitencjarnego. W skład komisji wchodzi przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego. W każdej z nich zasiada przynajmniej jeden lekarz i jeden adwokat. Przewodniczącym komisji jest sędzia. Centralna Rada Nadzoru (Conseil central de surveillance) koordynuje pracę lokalnych komisji i przedkłada Ministrowi Sprawiedliwości opinie dotyczące traktowania osadzonych na jego wniosek bądź z własnej inicjatywy.

Powiązane strony:

- [Portal Federalnej Służby Publicznej Wymiaru Sprawiedliwości](#)
- [Dane kontaktowe zakładów karnych](#)

Komisja ds. Skarg (właściwa w sprawach cudzoziemców przebywających w zamkniętych ośrodkach detencyjnych, ośrodkach recepcyjnych lub ośrodkach dla osób ubiegających się o azyl)

Komisja ds. Skarg (Commission des plaintes) zajmuje się indywidualnymi skargami złożonymi przez cudzoziemców przebywających w ośrodkach detencyjnych, ośrodkach recepcyjnych i ośrodkach dla osób ubiegających się o azyl, dotyczącymi warunków pobytu, w szczególności okoliczności zaistniałych wewnątrz tych ośrodków detencyjnych i recepcyjnych, w odniesieniu do praw i obowiązków określonych w dekretach królewskich z 2 sierpnia 2002 r. (o ośrodkach zamkniętych), 8 czerwca 2009 r. (o ośrodkach dla osób ubiegających się o azyl) oraz 14 maja 2009 r. (o ośrodkach recepcyjnych).

W ośrodkach tych mogą zostać umieszczeni nielegalni imigranci, osoby, których wnioski o udzielenie azylu zostały odrzucone, lub cudzoziemcy niespełniający wymogów wjazdu lub pobytu.

Skarżący, którzy chcą zaskarżyć postanowienie Komisji, mogą odwołać się do Rady Państwa.

Z Komisją można się skontaktować pod następującym adresem:

Secrétariat permanent de la Commission des plaintes Service Public Fédéral Intérieur Rue de Louvain, 1 1000 Bruksela

Powiązane strony:

[Federalna Wewnętrzna Służba Publiczna](#)

Stały Komitet Nadzoru nad Policją

[Stały Komitet Nadzoru nad Policją](#) (Comité permanent de contrôle des services de police, Comité P) jest zewnętrznym organem prowadzącym nadzór nad policją, który odpowiada przed Parlamentem. Nadzór Komitetu skupia się na ochronie praw nadanych osobom fizycznym w konstytucji i ustawach, a także na koordynacji działań służb policji i ich efektywności.

Każdy kto był uczestnikiem interwencji policji może złożyć skargę, zgłosić nadużycie lub przekazać inne informacje Stałemu Komitetowi Nadzoru nad Policją.

Każdy funkcjonariusz policji również może złożyć skargę lub zgłosić nadużycie Komitetowi bez uprzedniego zwracania się o zgodę przełożonego i nie może zostać za to ukarany.

Skargi można składać za pomocą [elektronicznego formularza](#), który został udostępniony w tym celu w internecie.

Z Komitetem można skontaktować się pod następującym adresem:

Comité permanent de contrôle des services de police (Stały Komitet Nadzoru nad Policją)

Rue de la Presse 35/1 1000 Bruksela Tel.: (+32) 2.286.28.11 Faks: (+32) 2.286.28.99 E-mail: info@comitep.be
Powiązane strony:

[Stały Komitet Nadzoru nad Policją](#)

Inne

Podstawowe usługi doradztwa dla obywateli

Podstawowe usługi doradztwa dla obywateli obejmują udzielanie informacji osobom mającym pytania lub problemy dotyczące wymiaru sprawiedliwości w ściśle określonych dziedzinach.

- Prawo cywilne: separacja, rozwód, ogólne informacje o odpowiedzialności rodzicielskiej, główne, dodatkowe lub zamienne miejsce zamieszkania dzieci, prawo do kontaktu z dzieckiem;
- Prawo karne: mediacja w sprawach karnych, alternatywne środki względem tymczasowego aresztowania, zawieszenie wykonania kary, prace na cele społeczne, przedterminowe warunkowe zwolnienie, warunkowe zwolnienie ze względów społecznych, resocjalizacja, ułaskawienie, dozór elektroniczny, przerwa w odbywaniu kary pozbawienia wolności, zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności, ograniczenie wolności, przedterminowe zwolnienie w związku z wydaleniem lub ekstradycją, przedterminowe zwolnienie ze względów medycznych, zamiana kary pozbawienia wolności na pracę na cele społeczne;
- informacje dla ofiar przestępstw: prawa powodów cywilnych/pokrzywdzonych;
- Ogólne informacje o postępowaniach toczących się przed sądami cywilnymi i karnymi.

[Spis adresowy Federalnej Służby Publicznej Wymiaru Sprawiedliwości](#) zawiera wykaz ośrodków pomocy prawnej oraz ich danych kontaktowych.

Powiązane strony:

[Publikacja Federalnej Służby Publicznej Wymiaru Sprawiedliwości dotycząca dostępu do wymiaru sprawiedliwości w Belgii](#)

Podstawowa i rozszerzona pomoc prawna

Podstawowa pomoc prawna obejmuje udzielenie informacji praktycznych lub prawnych bądź wydanie wstępnej opinii prawnej w trakcie krótkich konsultacji. Podstawowej pomocy prawnej udzielają przedstawiciele zawodów prawniczych, zazwyczaj adwokaci.

Rozszerzona pomoc prawna obejmuje wyznaczenie adwokata (z zastrzeżeniem spełnienia określonych warunków), który będzie świadczył swoje usługi bezpłatnie lub według obniżonej stawki. Nie przewiduje się umorzenia kosztów procesowych (kosztów komorników sądowych, biegłych, odpisów itp.) ani w całości, ani w części, ale mogą one zostać pokryte w ramach uzgodnień dotyczących pomocy prawnej.

Osoby korzystające z pomocy prawnej są zwalniane w całości lub w części z kosztów sądowych lub pozasądowych kosztów związanych z postępowaniem, jeżeli nie dysponują wystarczającymi dochodami na ich uiszczenie.

Dalsze informacje można uzyskać na [stronie portalu „e-Sprawiedliwość”](#) dotyczącej kosztów postępowania w Belgii.

Powiązane strony:

- [Publikacja Federalnej Służby Publicznej Wymiaru Sprawiedliwości dotycząca dostępu do wymiaru sprawiedliwości w Belgii](#)
- [Zrzeszenie Francuskojęzycznych i Niemieckojęzycznych Izb Adwokackich Belgii \(OBFG\)](#)
- [Zrzeszenie Flamandzkich Izb Adwokackich \(OVB\)](#)

Komisja ds. pomocy finansowej ofiarom umyślnych aktów przemocy i osobom, które udzielają im wsparcia

Ustawa przewiduje państwową pomoc finansową dla ofiar umyślnych aktów przemocy i osób, które udzielają im wsparcia, a w niektórych przypadkach również dla ich krewnych.

Z Komisją można kontaktować się bezpośrednio, lecz wnioski można również składać za pośrednictwem adwokata lub telefonu dyżurnego służb pomocy społecznej, których wykaz jest zamieszczony na stronie internetowej [Federalnej Służby Publicznej Wymiaru Sprawiedliwości](#) (zob. Indeks, wymiar sprawiedliwości od A do Z, pomoc finansowa dla pokrzywdzonych).

Z Komisją można się skontaktować pod następującym adresem:

Service public fédéral de la Justice (Federalna Służba Publiczna Wymiaru Sprawiedliwości) Commission pour l'aide financière aux victimes d'actes intentionnels de violence et aux sauveteurs occasionnels (Komisja ds. pomocy finansowej ofiarom umyślnych aktów przemocy i osobom, które udzielają im wsparcia) Boulevard de Waterloo 115, Tel.: (+32)2.542.72.07 (+32)2.542.72.08 commission.victimes@just.fgov.be
Dalsze informacje można znaleźć na [stronie portalu „e-Sprawiedliwość” poświęconej prawom ofiar przestępstw](#).

Powiązane strony:

[Federalna Służba Publiczna Wymiaru Sprawiedliwości](#)

■ Ostatnia aktualizacja: 18/12/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.